

แนวใหม่...

ธนาคารพาณิชย์ที่ยังมีอนาคต...

ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน

* กันยา ทลิมประเสริฐ

กาพการประกอบการของสถาบันการเงิน ในปี 2533 ที่ผ่านมากับแนวโน้มของระยะเวลาต่อไปของธนาคารพาณิชย์นั้น ช่วงรอบปี 2533 ซึ่งสืบเนื่องมาจากผลการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจโดยส่วนรวมทำให้ความต้องการสินเชื่อจากสถาบันการเงินโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากธนาคารพาณิชย์ จนเป็นเหตุให้ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ต้องเร่งระดมเงินฝากประเภทต่าง ๆ ด้วยการเสนออัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงเพื่อจูงใจผู้ออม จนกลายเป็นการแข่งขันอย่างรุนแรงในระยะเวลาครั้งหลังปี 2533 ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย

เข้ามามีบทบาทเพื่อบรรเทาปัญหาสภาพคล่อง, ตั้งตัวโดยการเพิ่มมาตรการต่าง ๆ เช่น

1. การลดวงเงินให้กู้ยืมประเภทเบิกเกินบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ลูกค้า จากยอดรายละไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นไม่เกิน 30 ล้านบาท
2. การขยายสัดส่วนการดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิของธนาคารพาณิชย์ด้านสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากไม่เกินร้อยละ 20 เป็นไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุน
3. การลดสัดส่วนการดำรงหลักทรัพย์รัฐบาลตามเงื่อนไขการเปิดสาขาของธนาคารพาณิชย์ลงจากเดิมที่กำหนดไว้ร้อยละ 16 เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 9.5 ของเงิน

* อาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : บธ.บ.

(การเงินและการธนาคาร) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ฝากทั้งสิ้นและส่วนที่เกินจากร้อยละ 8 สามารถนำไปขายในตลาดซื้อคืนได้

นอกจากนั้นแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ประกาศผ่อนคลายการแลกเปลี่ยนเงินตราบางด้าน เพื่อให้ระบบการเงินและการชำระเงินระหว่างประเทศให้เกิดสภาพคล่องและประสิทธิภาพสูงขึ้นเพื่อควบคู่ไปกับการประกาศยอมรับพันธบัตรข้อ 8 แห่งข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นคง เชื่อมั่นต่อระบบการเงิน การค้า และการลงทุนของประเทศไทยใน

สายตาของต่างประเทศให้ดีขึ้น นโยบายนี้ทำให้มีส่วนสนับสนุนที่สำคัญต่อการขยายธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ผลจากการกระทบภาวะเศรษฐกิจที่ยังคงขยายตัวในอัตราสูง ตลอดจนการประกอบการภายใต้นโยบายปฏิรูประบบการเงินให้มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ ทำให้การดำเนินธุรกิจของระบบธนาคารพาณิชย์ได้รับผลไปในทางที่ดี ทำให้ผลประกอบการขยายตัวเกือบทุกด้าน เช่น เงินฝาก (ตารางที่ 1) สินเชื่อ (ตารางที่ 2) และสินทรัพย์ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 อันดับเงินฝากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ปี 2533

อันดับธนาคารพาณิชย์ไทย จัดจากเงินฝากเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2533

หน่วย: ล้านบาท

ธนาคาร	ธันวาคม	พฤศจิกายน	เพิ่ม (ลด)		ส่วนแบ่งตลาด (%)
			จำนวนเงิน	ร้อยละ	
กรุงเทพ	399,837	386,289	13,548	3.51	27.17
กรุงไทย	221,302	217,423	3,879	1.78	15.04
กสิกรไทย	213,606	208,175	5,431	2.61	14.51
ไทยพาณิชย์	147,065	141,129	5,936	4.21	9.99
กรุงศรีอยุธยา	109,366	105,832	3,535	3.34	7.43
ทหารไทย	84,273	83,965	308	0.37	5.73
นครหลวงไทย	51,266	49,788	1,478	2.97	3.48
กรุงเทพฯ พาณิชยการ	51,185	50,958	227	0.45	3.48
มหานคร	47,327	44,647	2,680	6.00	3.22
ศรีนคร	46,158	45,878	280	0.61	3.14
เอเชีย	32,799	32,338	461	1.42	2.23
สหธนาคาร	23,710	22,935	772	3.38	1.61
ไทยทุน	22,481	21,709	772	3.55	1.53
นครธน	15,709	15,011	698	4.65	1.07
แหลมทอง	5,677	5,554	123	2.21	0.39
รวม	1,471,761	1,431,631	40,130	2.80	100.00

ตารางที่ 2 อันดับการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ปี 2533

อันดับธนาคารพาณิชย์ไทย
จัดจากเงินให้สินเชื่อเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2533

หน่วย: ล้านบาท

ธนาคาร	ธันวาคม	พฤศจิกายน	เพิ่ม (ลด)		ส่วนแบ่ง ตลาด (%)
			จำนวนเงิน	ร้อยละ	
กรุงเทพ	418,128	408,243	9,885	2.42	28.33
กสิกรไทย	216,140	209,285	6,855	3.28	14.64
กรุงไทย	202,179	195,826	6,353	3.24	13.70
ไทยพาณิชย์	141,499	138,023	3,445	2.52	9.59
กรุงศรีอยุธยา	100,177	98,156	2,021	2.06	6.79
ทหารไทย	81,486	81,724	(238)	(0.29)	5.52
มหานคร	61,476	59,564	1,912	3.21	4.17
กรุงเทพฯ พาณิชยการ	53,523	51,890	1,633	3.15	3.63
นครหลวงไทย	51,820	50,697	1,123	2.22	3.51
ศรีนคร	48,930	47,666	1,264	2.65	3.32
เอเชีย	34,036	33,412	624	1.87	2.31
สหธนาคาร	23,956	23,194	762	3.29	1.62
ไทยทุน	22,138	21,491	647	3.01	1.50
นครธน	15,148	14,496	652	4.50	1.03
แหลมทอง	5,240	5,468	(228)	(4.18)	0.36
รวม	1,475,876	1,439,135	36,741	2.55	100.00

ตารางที่ 3 การจัดอันดับสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ปี 2533

อันดับธนาคารพาณิชย์ไทย
จัดจากสินทรัพย์เพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2533

หน่วย: ล้านบาท

ธนาคาร	ธันวาคม	พฤศจิกายน	เพิ่ม (ลด)		ส่วนแบ่ง ตลาด (%)
			จำนวนเงิน	ร้อยละ	
กรุงเทพ	520,601	490,733	29,868	6.09	27.81
กสิกรไทย	266,137	259,302	6,835	2.64	14.21
กรุงไทย	262,561	257,233	5,328	2.07	14.02
ไทยพาณิชย์	185,607	179,183	6,424	3.58	9.91
กรุงศรีอยุธยา	127,244	124,440	2,804	2.25	6.80

ทหารไทย	103,405	103,030	1,375	1.35	5.52
มหานคร	75,913	73,626	2,287	3.11	4.05
นครหลวงไทย	69,340	67,560	1,780	2.63	3.70
ศรีนคร	67,356	64,247	3,109	4.84	3.60
กรุงเทพฯพาณิชย์การ	65,539	64,184	1,355	2.11	3.50
เอเชีย	45,229	44,648	581	1.30	2.42
สหธนาคาร	30,420	29,383	1,037	3.53	1.62
ไทยทุน	26,521	25,698	823	3.20	1.42
นครธน	19,176	18,490	686	3.71	1.02
แหลมทอง	7,218	7,185	33	0.46	0.39
รวม	1,872,267	1,807,942	64,325	3.56	100.00

ตารางที่ 4 ข้อมูลสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไทย ปี 2533

ข้อมูลสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2533

ธนาคาร	เงินกองทุนตามกฎหมาย (ล้านบาท)	เงินกู้ยืม (ล้านบาท)	ภาระผูกพัน ภาระหนี้ (ล้านบาท)	ดอกเบี้ย ค้างรับ (ล้านบาท)	สภาพคล่อง			ความมั่นคง						มูลค่าหุ้น ตามบัญชี (บาท)
					สินเชื่อบริษัท/ เงินฝาก	สภาพคล่อง/ เงินฝาก	เงินลงทุนใน หลักทรัพย์/ เงินฝาก	สินเชื่อบริษัท/ เงินฝาก	ส่วนต่อ ผู้ถือหุ้น/ เงินฝาก	(เท่า) หนี้สินรวม/ ส่วนต่อ ผู้ถือหุ้น	ดอกเบี้ย/ เงินฝาก	เงินกองทุน/ เงินฝาก	มูลค่าหุ้น ตามบัญชี (บาท)	
กรุงเทพ	23,898	70,281	60,842	2,161	104.57	17.73	9.36	80.32	5.16	18.39	0.42	5.98	305.13	
กสิกรไทย	14,833	21,320	19,507	2,707	101.00	11.11	11.84	81.21	6.18	15.18	1.02	6.94	336.28	
กรุงไทย	12,201	9,405	37,278	4,028	91.36	14.30	10.49	77.00	4.82	19.75	1.53	5.51	134.61	
ไทยพาณิชย์	10,948	8,156	28,146	2,551	96.21	14.08	9.87	76.24	6.51	14.36	1.37	7.44	454.54	
ทหารไทย	6,070	3,162	57,892	1,756	96.69	11.70	10.08	78.80	6.35	14.75	1.70	7.20	234.30	
กรุงศรีอยุธยา	8,649	1,858	13,754	1,049	91.60	15.71	9.80	78.73	7.52	12.29	0.82	7.91	265.50	
ศรีนคร	3,632	10,966	7,525	1,308	106.01	18.81	12.10	72.64	5.46	17.31	1.94	7.87	222.21	
กรุงเทพฯพาณิชย์การ	3,833	4,135	7,448	1,464	104.57	9.87	10.21	81.67	5.93	15.87	2.23	7.49	19.61	
นครหลวงไทย	4,370	7,196	8,089	1,010		10.99	16.50	74.73	7.07	13.15	1.46	8.52	5.28	
มหานคร	5,719	16,617	20,571	441		13.56	16.37	80.98	8.13	11.30	0.58	12.08	6.38	
เอเชีย	2,796	4,492	7,934	820	103.77	16.82	16.91	75.25	6.58	14.21	1.81	8.52	124.00	
สหธนาคาร	1,381	1,051	3,624	381	101.03	10.58	10.14	78.75	4.78	19.94	1.25	5.83	186.15	
ไทยทุน	1,544	737	2,302	132	98.48	12.47	9.28	83.47	6.31	14.84	0.50	6.87	316.80	
นครธน	1,038	969	4,154	103	96.43	13.15	8.28	78.99	5.86	16.06	0.54	6.61	229.40	
แหลมทอง	789	180	2,188	158	92.29	17.81	11.52	72.60	11.54	7.67	2.19	13.90	154.45	
รวม	101,701	160,525	281,254	20,069	100.28	14.52	10.78	78.83	5.92	15.89	1.07	6.91		

ที่มาตารางที่ 1-4: ส่วนวิจัยการเงิน ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย อ้างถึงใน “รายงานสถานะธนาคารพาณิชย์: เงินฝากเริ่มเพิ่มมากกว่าสินเชื่อเงินฝากยังเกิน 100%” การเงินการธนาคาร 10:106, กุมภาพันธ์ 2534 หน้า 86, 89.

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลสำคัญของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ในด้านความสัมพันธ์ของสภาพคล่อง (Liquidity) กับความมั่นคง (Stability)

จากข้อมูลข้างต้นและเหตุการณ์ผลกระทบจากสงครามอ่าวเปอร์เซียนั้น ย่อมมีผลทำให้ความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันย่อมส่งผลถึงเศรษฐกิจโดยรวม ในด้านปัญหาภาวะการเงินตึงตัวที่ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผู้กู้ต้องคำนึงถึงความคุ้มทุน ทำให้หาแหล่งเงินทุนยากขึ้น ตลอดจนความเสี่ยงก็มีมากขึ้น ในแง่ของนักธุรกิจหรือผู้บริโภคจะต้องมีความรอบคอบมากขึ้น โดยพอจะสรุปผลกระทบที่เกิดกับทุกกลุ่มสาขาอาชีพที่มีต่อระบบเศรษฐกิจไทยในแนวโน้มปี 2534 จากน่านาคติคตของท่านผู้รู้ ได้ทำการประเมินออกมาเพื่อชี้ให้เห็นภัยที่มีต่อระบบเศรษฐกิจดังนี้¹

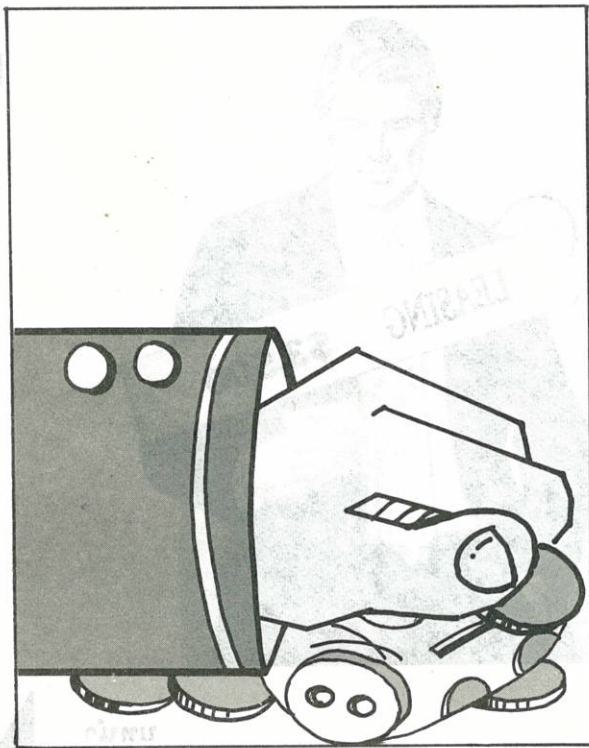
1. ปัญหาเงินเฟ้อจะสูง 9-10 % เทียบกับ 7 % ปี 2533

2. ดอกเบี้ยจะวิ่งขึ้นไปแตะระดับ 20 % ซึ่งเป็นอัตราที่สูงจนมีผลกระทบต่อธุรกิจใหญ่- น้อยอย่างรุนแรง

3. ราคาน้ำมันจะทรงตัวในระดับสูง ถ้าสูงกว่า 30 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อบาร์เรล เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวช้าลงมาก คือจะขยายตัวแค่ 5-6 % แต่ถ้าทรงตัวที่ระดับไม่เกิน 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลเศรษฐกิจไทยคงจะขยายตัวแค่ 5-6 % แต่ถ้าทรงตัวที่ระดับไม่เกิน 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลเศรษฐกิจไทยคงจะขยายตัวที่ 7-8 % เทียบกับ 10 % ในปี 2533

4. กำลังซื้อของระบบจะยังไม่ดีขึ้นเพราะผลกระทบจากวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียยังไม่ปรากฏภาพชัดเจน ทำให้สภาพเศรษฐกิจทุกด้านผันผวนปรวนแปร ประชาชนมีรายได้ลดลง ทำให้อำนาจซื้อหดตัวตามไปด้วย

5. ตลาดการค้าโลกหดตัวลง เพราะความไม่แน่นอนในตะวันออกกลาง ราคาน้ำมันที่พุ่งสูงขึ้นเป็นระยะเวลายาวนาน จะทำให้เศรษฐกิจโลกเกิดภาวะตกต่ำ ส่งผลกระทบให้การส่งออกของไทยขยายตัวต่ำกว่าปีที่ผ่าน ๆ มา

อย่างเด่นชัด

6. ตลาดหุ้นยังคงสั่นไหวกับปัจจัยด้านลบทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเงินและการเมืองทั้งในและนอกประเทศต่อไป แต่ถ้าหากวิกฤตการณ์ตะวันออกกลางคลี่คลายไปในแนวทางที่ดีขึ้น สภาพของตลาดหุ้นก็จะฟื้นตัวดีขึ้นอย่างรวดเร็ว

7. การปรับค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำขึ้นไปอีกจะมีขึ้นภายในกลางปี 2534 เพราะแรงกดดันจากภาวะเศรษฐกิจการเงินในปี 2533 ทำให้ต้นทุนการประกอบธุรกิจสูงขึ้นเมื่อบวกกับต้นทุนเงินที่แพงขึ้น ราคาสินค้าที่พุ่งขึ้น จะทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด

ในสภาพเศรษฐกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์สืบเนื่องจากการขยายตัว การเปลี่ยนแปลงผกผันจากหลาย ๆ ด้านทำให้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง มีผลต่อระดับรายได้ของกลุ่มอาชีพทุกระดับภายใต้สภาพการณ์ปัจจุบัน □■

¹“ปีเพาะ 34 ปี แห่งการฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจไทย” ดอกเบี้ย 9,116 กุมภาพันธ์ 2534. หน้า 128.